

STUDY OF STANDARD DATA IN THE PRODUCTION OF CLOTHING FOR INDUSTRIAL WORKERS AND ANALYSIS OF THE TYPE OF FABRIC THAT SUITS HYGIENE REQUIREMENTS

F.U. Sultanova

Teacher of Termez State University

Sh.R. Makhmadaliyeva

student of Termez State University

E-mail: sultonovaferuza586@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18052248>

ARTICLE INFO

Received: 18th December 2025

Accepted: 24th December 2025

Online: 25th December 2025

KEYWORDS

Research, workwear, requirements, standard, document, fabric, specification, hygienic, uniform, occupational safety, protection, ecological.

ABSTRACT

Nowadays, many companies provide work clothes for free. It is custom-made and meets the latest requirements in terms of style, quality, cut, sewing, etc. Uniforms or work clothes for employees are now an important attribute of every organization. Studies have shown that corporate work clothes help in increasing efficiency, discipline, responsibility and team building.

ИЗУЧЕНИЕ СТАНДАРТНЫХ ДАННЫХ В ПРОИЗВОДСТВЕ ОДЕЖДЫ ДЛЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ РАБОЧИХ И АНАЛИЗ ТИПА ТКАНИ, СООТВЕТСТВУЮЩЕГО ГИГИЕНИЧЕСКИМ ТРЕБОВАНИЯМ

Ф.У. Султанова

Преподаватель Термезского государственного университета

Ш.Р. Махмадалиева

студент Термезского государственного университета

E-mail: sultonovaferuza586@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18052248>

ARTICLE INFO

Received: 18th December 2025

Accepted: 24th December 2025

Online: 25th December 2025

KEYWORDS

исследование, рабочая одежда, требования, стандарт, документ, ткань, спецификация, гигиенический, униформа, охрана труда, защита, экологический.

ABSTRACT

В настоящее время многие компании предоставляют рабочую одежду бесплатно. Она изготавливается на заказ и соответствует последним требованиям в плане стиля, качества, кроя, пошива и т. д. Униформа или рабочая одежда для сотрудников стали важным атрибутом любой организации. Исследования показали, что корпоративная рабочая одежда способствует повышению эффективности, дисциплины, ответственности и сплоченности команды.

SANOAT SAHA ISHCHILARI UCHUN KIYIM TAYYORLASHDA MEYORIY MA'LUMOTLARNI O'RGANISH VA GIGIENIK TALABLARGA MOS MATO

TURINI TAHLIL QILISH

F.U. Sulstonova

Termiz davlat universiteti o'qituvchisi

Sh.R. Maxmadaliyeva

Termiz davlat universiteti talabasi

E-mail: sulstonovaferuza586@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18052248>

ARTICLE INFO

Received: 18th December 2025

Accepted: 24th December 2025

Online: 25th December 2025

KEYWORDS

Tadqiqot, ish kiyimlari, talablar, me'yor, hujjat, mato, hususiyat, gigienik, forma, mehnat havfsizligi, himoya, ekologik.

ABSTRACT

Hozirgi kunda ko'plab kompaniyalar ish kiyimlarini bepul taqdim etadilar. U buyurtma asosida tayyorlangan bo'lib, uslub, sifat, kesish, tikish va hokazo bo'yicha eng so'nggi talablarga javob beradi. Xodimlar uchun forma yoki ish kiyimlari endi har bir tashkilotning muhim atributidir. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, korporativ ish kiyimlari samaradorlik, intizom, mas'uliyat va jamoani shakllantirishga yordam beradi.

Ish kiyimlari yuqori texnologiyali yangi ish kiyimlari dizaynlarini taklif qiluvchi moda dizaynerlari uchun alohida e'tiborga aylandi. Zamonaviy formalar o'zlarining xususiyatlari bilan ajralib turadi mukammal sifat, zamonaviy ijro va go'zallik, chunki u tajribali dizaynerlar tomonidan ishlab chiqilgan, ammo bunday kiyimlarni tikish faqat tikuvchilik kompaniyalariga ishonib topshirilgan. Ishlab chiqarish jarayonlari zamonaviy usullarda me'yoriy standartlariga mos tarzda loyihalalanadi.

Ish kiyimlari - bu inson tanasini keraksiz va noqulay omillar ta'siridan himoya qilish uchun mo'ljallangan va yirik ishlab chiqarish korxonalarida, fabrikalarda, do'konlarda, dorixonalarda va boshqa joylarda qo'llaniladigan maxsus kiyim. Uniforma tushunchasi birinchi marta Qadimgi Rimda paydo bo'lgan va vaqt o'tishi bilan odamlar zamonaviy atama - ish kiyimlarini qo'llashni boshladilar. Rossiyada ish kiyimlari 250 yil oldin paydo bo'lgan. 18-asrdayoq Rossiya fabrikalarida bir xilda kesilgan kiyimlar (ko'ylaklar) joriy etila boshlandi. O'sha paytdagi ish kiyimlariga qo'yiladigan asosiy talablar quyidagilardan iborat edi: u inson harakatini cheklamasligi, arzonligi, oson ifloslanmasligi va bardoshli bo'lishi kerak, chunki u faqat qo'pol va og'ir ishlarda ishlatilgan.

Me'yorli ma'lumotlar

- Ish kiyimlari quyudagi hujjatlarga asosan tayyorlanadi.
- ST RK 1495-2006 Yong'in o'chiruvchilarning jangovar kiyimlari. Umumiy texnik talablar. Sinov usullari.
- ST RK 1492-2006 Yong'in o'chiruvchilar uchun maxsus himoya kiyimlari.
- Oshirish issiqlik ta'siridan. Umumiy texnik talablar. Sinov usullari.
- GOST 12.4.118-82 Mehnat xavfsizligi va sog'liqni saqlash standartlari. Qo'llarni himoya qilish uchun plyonkali polimer materiallar va sun'iy charm. Teshilishga chidamlilikni aniqlash usuli.
- GOST 3811-72 To'qimachilik materiallari. Matolar, to'qilmagan matolar va

- To'qimachilik buyumlari. Chiziqli o'lchamlarni, chiziqli va sirt zichligini aniqlash usullari.
- GOST 3813-72 To'qimachilik materiallari. Matolar va buyumlar.
- Uzilish sinish xususiyatlarini aniqlash usullari.
- GOST 3816-81 To'qimachilik matolari.
- Gigroskopik va suv o'tkazmaydigan xususiyatlarni aniqlash usullari.
- GOST 29122-91 Shaxsiy himoya vositalari. Choklar, chiziqalar va choklarga qo'yiladigan talablar.
- GOST 4.34-84 Mahsulot sifati ko'rsatkichlari tizimi. Uy sharoitida foydalanish uchun to'qilmagan matolar va bo'lakli to'qilmagan mahsulotlar. Ko'rsatkichlar nomenklaturasi
- GOST 12088-77 To'qimachilik materiallari va ulardan tayyorlangan mahsulotlar. Havo o'tkazuvchanligini aniqlash usuli
- GOST 15902.3 "To'qilmagan matolar. Mustahkamlikni aniqlash usullari."
- ISO 6942-2007 "Nurlanish issiqlik manbaiga ta'sir qiluvchi materiallar va materiallar yig'indilarini baholash usullari."

Sanoat saha ishchilari uchun kiyim tayyorlashda mos mato turlarini tahlil qilish va ularni optimal varyantlarini tanlash asosiy muhim omillardan hisoblanadi.

Ishchini tashqi ta'sir omillaridan himoya qilish, ish shaarotlarini yengillashtirish shuningdek ishchi hodimni havfsizligi bu-maxsus kiyimlarni loyihalash texnologik jarayonlarini optimallashtirish va gigienik talablarga mos mato turini hisobga olish lozim.

Mato mahsulotlaridan foydalanish paytida ifloslanish va yomon yuvilishi ishonchlilikning pasayishiga, gigienik xususiyatlarning yomonlashishiga (gigroskopiklik, havo va bug' o'tkazuvchanligi va kapillyarlikning o'zgarishi), estetika (rang o'zgarishi) va ekologik xavfsizlikka olib keladi. Bu, shuningdek, materialning asl xususiyatlarini yomonlashtiradi va xizmat muddatini qisqartiradi.

P.A. Gekker, S.G. Barkov va E.V. Badina tomonidan olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, takroriy yuvish tsellyuloza tolalarining tuzilishini o'zgartiradi: tsellyuloza polimerlanish darajasi pasayadi, ishqoriy eritmalarda eruvchanligi oshadi va karboksil guruhlarining to'planishi ortadi.

1-jadvalda takroriy yuvish natijasida matolarda tsellyulozaning xususiyatlari va tuzilishidagi o'zgarishlar keltirilgan.

Yuvishning tola xususiyatlariga ta'siri.

1-jadval.

Ko'rsatkichlar	Yuvilishdan oldin	Har biri 20 daqiqadan 17 marta yuvish	Har biri 20 daqiqadan 34 marta yuvish	1 soatda 34 marta yuvish
Massa o'zgarishi, %	-	2,75	3,59	5,6
Matoning mustahkamligini o'zgarishi, %	-	18,1	26,9	39,6
Shakl saqlashdagi mustahkamlik (uzilguncha)	3558	3034	2579	1762

bo'lgan ikki karra saqlashlar soni)				
Sellyuloza polimerizatsiyasining o'rtacha darajasi	1400	1320	1100	920
Ishqoriy eritmaning yopishqoqligi	0,300	0,403	0,579	0,808
Mato og'irligining foizi %	0,112	0,278	0,369	0,453

Yorug'lik va ob-havo ta'sirida, matolarning mustahkamligi asta-sekin pasayadi, bu takroriy sinovlar o'tkazilib, tahlil natijalarida ko'rsatilgan. Shuningdek, mustahkamlikning pasayishi miqdori tolalarning tarkibiga, mato parametrlariga, pardozlash turlariga va boshqalarga bog'liq.

Yuvish jarayonidagi turli hil ishqoriy eritmalar matodagi tarkibidagi ipning qisqarishining pasayishiga olib keladi. Biroq, harorat ishlov berish vaqtidan ko'ra qisqarishga ko'proq ta'sir qiladi.

Takroriy yuvish nafaqat selluloza tolalaridan tayyorlangan matolarning mustahkamlik xususiyatlarining pasayishiga, balki tolalarning molekulyar va supramolekulyar tuzilishining buzilishiga olib keladi.

References:

1. Хорошко С.И. Нефти северных регионов. Справочник. Новополюцк: Полоцкий государственный университет, 2014. 126 с.
2. ГОСТ Р 12.4.290-2013. Система стандартов безопасности труда (ССБТ). Одежда специальная для защиты работающих от воздействия нефти, нефтепродуктов. Технические требования. М.: Стандартинформ, 2014. 16 с.
3. Orynassarov Y.K, Serikbayeva AD., Odabayeva S.K. High-performance liquid chromatography for the determination of clozapine in urine // Bulletin of the Kazakh National Medical University. 2014. №5. P. 148-151.
4. Газовый хроматограф Agilent 7820A: Оборудование для лабораторий и наукоёмких технологий. URL:
5. Sultanova F. Raqamli texnologiyalarni asosida tikuvchilik korxonalarini loyihalash va boshqarish strukturasi. Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры. 2024, 4(5), 10–15.
6. Sultanova F. Toshbekov O. Bo'lajak muhandislarga raqamli texnologiyalar asnosida o'qitish tizimlari. Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры, 2024. 4(5), 16–21.
7. Sulstonova F.U. Raqamli texnologiyalar asosida bo'lajak muhandislarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish metodikasi. Ilm-fan va texnologiyalar. 2023 №2(1) 190-199 b.

8. Тошбеков О. Болтаева И. Технологический принцип производства нешерстяных тканей в аюкчи. Евразийский журнал академических исследований, (2024). 4(4), 118–124.
9. Sultonova F.U. Raqamli texnologiyalar asosida bo`lajak muhandislarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish metodikasi. *Ilm-fan va texnologiyalar*. 2023 №2(1) 190-199 b.
10. Чориева ММ., Мансурова М.А., Султонова Ф.У. «нефть-газ қазиб чиқариш соҳаси ишчиларининг анкета саволлари натижалари таҳлили» «Нефть ва газ соҳасида Таълим-ишлаб чиқариш кластерини ривожлантиришда инноватсион ёндашувлар» халқаро конференция материаллари 30 апрель 2022 год. Ташкент-2022 .
11. Sultanova F. Toshbekov O. Bo`lajak muhandislarga raqamli texnologiyalar asnosida o`qitish tizimlari. *Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры*, 2024. 4(5), 16–21.
12. Toshbekov, O., Urazov, M., Ermatov, S., & Khamraeva, M. 2023). Efficient and economical energy use technology in the processing of domestic coarse wool fiber. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 461, p. 01068). EDP Sciences. <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85182755916&origin=resultlist>
13. Toshbekov, O., & Mustonova, Z. Determining the Abrasion Resistance and High Adaptability Properties for Noise Absorption of Non-Woven Fabrics. *Eurasian Journal of Academic Research*, 3(12 Part 2), 2023.217–221. <https://in-academy.uz/index.php/ejar/article/view/25279>
14. Kurbanov A., Shomirzaev M., Tursunov S., Toshbekov O., Mukhamadieva N., Kambarov B., Mannobova S. Analysis of the state of cultivation and harvesting of mung bean and agro-biological requirements for threshing and separating its grain. In *BIO Web of Conferences* (2024). (Vol. 105, p. 02010). EDP Sciences. <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85192513268&origin=resultlist>
15. Sultonova, F., Toshbekov, O., Urozov, M., Boymurova, N., Mustanova, Z., & Boltaeva, I. (2025, November). Enhancing and evaluating the characteristics of specialized workwear for employees in the electric power supply sector. In *American Institute of Physics Conference Series* (Vol. 3331, No. 1, p. 050006). https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=LYt4ficAAAAJ&citation_for_view=LYt4ficAAAAJ:dhFuZR0502QC
16. Jumaniyozov, K., Urozov, M., Toshbekov, O., Salimova, M., Raximova, K., & Khursandova, B. (2025, November). Enhancement of energy-efficient cleaning equipment. In *American Institute of Physics Conference Series* (Vol. 3331, No. 1, p. 050007). https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=LYt4ficAAAAJ&citation_for_view=LYt4ficAAAAJ:7PzIFSSx8tAC
17. Toshbekov, O., Urozov, M., Sultonova, F., Raximqulova, S., Mustanova, Z., & Xulkaliyeva, G. (2025, November). Analysis of the thermal conductivity of nonwoven fabrics made from silkworm cocoons and their influence on ambient temperature. In *AIP Conference Proceedings* (Vol. 3331, No. 1, p. 050005). AIP Publishing LLC.

https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=LYt4ficAAAAJ&citation_for_view=LYt4ficAAAAJ:L8Ckcad2t8MC

18. Abdullayevich, T. O., & Qizi, S. M. A. (2024). DAG'ALJUN TOLASI ASOSIDA OLINGAN NOTO 'QIMA MATOLARNING TURLARI, QO 'LLANILADIGAN SOHALARI. *Eurasian Journal of Academic Research*, 4(12-2), 12-17.

https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=LYt4ficAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=LYt4ficAAAAJ:Wp0gIr-vW9MC&view_op=view_citation

19. Abdullayevich, T. O., & Qizi, S. M. A. (2024). TIG'O'TKAZMAYDIGAN NOTO 'QIMA MATERIALLAR ISHLAB CHIQRISH TEXNOLOGIYASINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI. *Eurasian Journal of Academic Research*, 4(12-2), 7-11.

https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=LYt4ficAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=LYt4ficAAAAJ:aqlVkmm33-oC